

En statsminister som sa vad han tyckte

Berättelse

Olof Palme föddes 1927 i Stockholm. Hans familj var rik, men ändå ville han hjälpa fattiga människor. Eftersom han hade rest mycket och sett orättvisor i världen, blev han socialdemokrat. Han ville att Sverige skulle vara rättvist för alla.

År 1969 blev Palme statsminister. Han var statsminister i två perioder, först till 1976 och sedan från 1982. Palme var en bra talare, och han var inte rädd för att säga vad han tyckte. Därför älskade många människor honom, men andra gillade honom inte alls.

När USA bombade städer i Vietnam, kritiserade Palme det öppet. Det blev problem mellan Sverige och USA. Palme talade också mot apartheid i Sydafrika, eftersom svarta människor behandlades dåligt där. Han ville ha färre vapen i världen. FN bad honom att hjälpa till i kriget mellan Iran och Irak.

Den 28 februari 1986 hände något hemskt. Palme och hans fru hade varit på bio i Stockholm. När de gick hem på gatan, sköt någon Palme bakifrån. Han dog. Han hade ingen livvakt med sig den kvällen, och hela Sverige blev chockat.

Polisen ville ta reda på vem som hade skjutit Palme. De letade i många år, men ingen blev dömd. År 2020 pekade åklagaren ut en man som troligen var skyldig, men år 2025 ändrades beslutet — bevisningen ansågs inte tillräcklig och ingen pekas längre ut. Därför vet ingen säkert vad som hände. Många minns ändå Palme som en modig man som ville göra världen bättre.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
rik	har mycket pengar
orättvisa	när något inte är rättvist
socialdemokrat	person i ett parti som vill ha ett rättvist samhälle
statsminister	landets högsta politiska ledare
talare	person som talar inför andra
kritisera	säga att något är fel
apartheid	system i Sydafrika som skilde människor efter hudfärg
behandlas dåligt	Ingen ska behandlas dåligt på sitt jobb.
livvakt	person som skyddar en viktig person
chockad	mycket rädd och förvånad
åklagare	person som driver ett brottmål i domstol

ORD	FÖRKLARING
modig	en som vågar

Läsförståelsefrågor

---

1. Vad var speciellt med Palme, trots att han kom från en rik familj?
  1. Han ville bli ännu rikare.
  2. Han ville hjälpa fattiga människor.
  3. Han flyttade utomlands.
2. Varför blev Palme socialdemokrat?
  1. För att hans familj sa åt honom.
  2. För att han hade sett orättvisor i världen.
  3. För att han ville bli rik.
3. Hur kände människor för Palme?
  1. Alla gillade honom.
  2. Vissa älskade honom, andra gillade honom inte.
  3. Ingen brydde sig om honom.
4. Vad gjorde Palme när USA bombade Vietnam?
  1. Han var tyst.
  2. Han kritiserade det öppet.
  3. Han hjälpte USA.
5. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
  1. Palme var statsminister bara en gång.
  2. Palme och hans fru hade varit på bio den kväll han dog.
  3. Palme hade två barn.
6. Vad hände den 28 februari 1986? (öppen fråga)
7. Varför vet ingen säkert vem som dödade Palme? (öppen fråga)
8. Texten kallar Palme "modig". Varför, tror du? (inferens)

Facit

1. b
2. b
3. b
4. b
5. 1. nej b) ja c) det står inte i texten
6. Exempel på svar: Palme blev skjuten bakifrån och dog när han gick hem från bio i Stockholm.
7. Exempel på svar: För att ingen blev dömd. Åklagaren pekade ut en man år 2020, men år 2025 ändrades beslutet och ingen pekades längre ut som skyldig.
8. Exempel på svar: För att han vågade säga vad han tyckte, även mot mäktiga länder.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Temat är mod och rättvisa. Texten passar för samtal om att våga säga sin åsikt och om hur en politiker kan påverka. Fråga 8 övar enkel slutledning.

Diskussionsfrågor

- Är det bra att en ledare säger precis vad han eller hon tycker? Varför, varför inte?
- Känner du till en person som har kämpat för rättvisa? Berätta.
- Varför blev hela Sverige chockat när Palme mördades, tror du?
- **Skriv (3 meningar):** Skriv om något i världen som du tycker är orättvist och vad man kan göra åt det.

Källor och faktagranskning

- Olof Palme – Wikipedia: https://sv.wikipedia.org/wiki/Olof_Palme
- Olof Palme | Biography, Assassination, & Facts – Encyclopædia Britannica: <https://www.britannica.com/biography/Olof-Palme>
- Olof Palme – Wikipedia (engelska): https://en.wikipedia.org/wiki/Olof_Palme
- Mordet på Olof Palme – Wikipedia: https://sv.wikipedia.org/wiki/Mordet_p%C3%A5_Olof_Palme

Faktagranskad i juni 2026. Olof Palme föddes 30 januari 1927 i Stockholm i en förmögen familj och dog 28 februari 1986 i Stockholm, mördad med ett skott på Sveavägen på väg hem från bio med sin fru Lisbeth. Han var statsminister 1969–1976 och 1982–1986 och ledde Socialdemokraterna från 1969 till sin död. Innan dess var han bland annat utbildningsminister (1967–1969). Han var känd för sin kritik mot USA:s krig i Vietnam, mot apartheid i Sydafrika och för sitt arbete för nedrustning och fattiga länder; han var även FN:s medlare i kriget mellan Iran och Irak. Mordet är formellt ouppklarat: 2020 pekade åklagaren ut Stig Engström (död 2000) som trolig gärningsman och lade ner utredningen, men ingen dömdes. I december 2025 ändrade överåklagare Lennart Guné motiveringen: Engström pekades inte längre ut som gärningsman; det nya skälet är att bevisningen inte räcker för att fastslå vem gärningsmannen är. Texterna återspeglar detta: mordet är olöst och ingen pekades ut. Bild: porträtt från 1968, public domain i Sverige.

